

Bruxelles, 14. ožujka 2019.
(OR. en)

7456/19

Međuinstitucijski predmet:
2018/0247(COD)

ELARG 8
COWEB 46
CFSP/PESC 213
RELEX 258
FIN 233
CADREFIN 150
CODEC 670
POLGEN 49
MIGR 33

NAPOMENA

Od: Predsjedništvo
Za: Vijeće

Br. preth. dok.: 7210/19

Predmet: Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Instrumenta
pretpristupne pomoći (IPA III) (prvo čitanje)
– djelomični opći pristup

I. UVOD

1. Komisija je 14. lipnja 2018. iznijela Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA III)¹ pod naslovom 6. („Susjedstvo i svijet”) višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje od 2021. do 2027.

¹ 10184/18 + ADD 1 + ADD 2.

2. U skladu s prijedlogom Komisije cilj je programa IPA III potpora korisnicima pri donošenju i provedbi političkih, institucijskih, pravnih, administrativnih, socijalnih i gospodarskih reformi koje ti korisnici trebaju provesti kako bi poštovali vrijednosti Unije i postupno se uskladili s pravilima, standardima, politikama i praksama Unije u svrhu budućeg članstva u Uniji. IPA-om III osigurava se kontinuitet s IPA-om II (kojom je obuhvaćeno razdoblje od 2014. do 2020.) i komplementarnost s drugim instrumentima (osobito s Instrumentom za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI)) i politikama Unije (npr. migracije, klimatske promjene). Predložena financijska omotnica za IPA III za razdoblje 2021.–2027. iznosi 14 500 000 000 EUR u tekućim cijenama.

II. RAD U DRUGIM INSTITUCIJAMA

3. U Europskom parlamentu predmet je dodijeljen Odboru za vanjske poslove (AFET), a José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra (EPP, ES) i Knut Fleckenstein (S&D, DE) su suizvjestitelji. Odbor je 4. veljače 2019. donio nacrt izvješća koji su suizvjestitelji predstavili te slijedi njegovo usvajanje na plenarnoj sjednici EP-a od 25. do 28. ožujka 2019.
4. Europski gospodarski i socijalni odbor donio je mišljenje na plenarnoj sjednici 12. prosinca 2018.²
5. Odbor regija donio je mišljenje na plenarnoj sjednici održanoj 5. i 6. prosinca 2018.³

² 15601/18.

³ 15622/18.

III. RAD U PRIPREMNIM TIJELIMA VIJEĆA

6. Komisija je 3. srpnja 2018. prvi put predstavila prijedlog Radnoj skupini za proširenje i zemlje koje pregovaraju o pristupanju EU-u. Slijedom prve opće rasprave 10. srpnja 2018. Radna skupina razmotrila je prijedlog na nizu naknadnih sastanaka tijekom austrijskog predsjedništva, tijekom kojeg su pregovori znatno napredovali. Izvješće o napretku podneseno je COREPER-u 19. prosinca 2018.⁴
7. Rad je nastavljen tijekom rumunjskog predsjedništva nizom sastanaka Radne skupine u veljači i ožujku 2019. kako bi se raspravilo o preostalim otvorenim pitanjima i tekst dodatno revidiralo uzimajući u obzir zabrinutosti delegacija. Uvedene su na primjer promjene koje se odnose na transparentnost i uključivost postupka donošenja odluka u odboru IPA, kako bi se osiguralo da se državama članicama pruže odgovarajuće informacije te da se u dovoljnoj mjeri odrazi njihova uključenost i strateške smjernice. Što se tiče procesa za izradu programa IPA, nastoji se osigurati da pomoć korisnicima bude fleksibilna i predvidljiva, da se njome nagrađuje uspješnost i istovremeno uzimaju u obzir potrebe manje uspješnih korisnika, te da je se može prilagoditi u slučaju znatne regresije ili stalnog manjka napretka korisnika u područjima obuhvaćenima pristupom „najprije osnovno”.
8. Treba napomenuti da je predložena uredba dio paketa mjera povezanih s VFO-om za razdoblje od 2021. do 2027. te da stoga ovisi o ishodu tih horizontalnih pregovora. Dok se to ne dogodi, referentni iznos iz članka 4. stavka 1. stavljen je u uglate zgrade u tekstu iz Priloga ovoj napomeni. Horizontalne odredbe također se nalaze u uglatim zgradama i isključene su iz predloženog djelomičnog općeg pristupa, ovisno o daljnjem napretku u vezi s VFO-om: odnose se na sveobuhvatni cilj rashoda iz proračuna EU-a kojima se podupiru klimatski ciljevi (uvodna izjava 13.), zaštitu proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama i trećim zemljama (uvodna izjava 23.) te stopu sufinanciranja Unije (članak 9. stavak 2.).

⁴ 15532/18.

9. Neki drugi dijelovi prijedloga također se nalaze u uglatim zagradama. Uglavnom se odnose na upućivanja na pravne akte o kojima se još raspravlja (poput Uredbe NDCI i Uredbe o ETS-u) i koja će možda trebati ažurirati na kraju pregovora. Nekoliko odredaba usko je povezano s odredbama iz tih drugih pravnih akata koje bi trebalo preslikati u ovaj tekst u kasnijoj fazi, nakon što budu dovršene rasprave o tim aktima. To se posebno odnosi na članak 11. (zajedno s odgovarajućim uvodnim izjavama 27. i 28.) i članak 17.
10. Odbor stalnih predstavnika proučio je kompromisni tekst predsjedništva 13. ožujka 2019. Slijedom te rasprave predsjedništvo je odlučilo uvesti nekoliko dodatnih izmjena u tekst, posebno u uvodne izjave 6.b i 13., članak 7.a stavak 5. i Prilog I.⁵ U raspravi se pokazalo da je kompromisni tekst predsjedništva dobar temelj za postizanje djelomičnog općeg pristupa.

IV. ZAKLJUČAK

11. S obzirom na navedeno Vijeće se poziva da na sastanku 19. ožujka 2019. postigne djelomični opći pristup o tekstu kako je naveden u Prilogu ovoj napomeni. Taj djelomični opći pristup predstavljat će mandat za buduće pregovore s Europskim parlamentom u okviru redovnog zakonodavnog postupka.

⁵ Te su izmjene podcrtane u Prilogu ovoj napomeni.

2018/0247 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA
o uspostavi Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA III)⁶

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 212. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora⁷,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija⁸,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Uredba (EU) br. 231/2014⁹ prestaje važiti 31. prosinca 2020. Kako bi se održala djelotvornost vanjskog djelovanja Unije, trebalo bi zadržati okvir za planiranje i provedbu vanjske pomoći.

⁶ Izmjene prijedloga Komisije u ovom dokumentu označene su *podebljanim kurzivom* i s [...] , dok su izmjene u usporedbi s prethodnom verzijom teksta dodatno podcrtane.

⁷ SL C, , str. .

⁸ SL C, , str. .

⁹ Uredba (EU) br. 231/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2014. o uspostavljanju Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA II) (SL L 77, 15.3.2014. str. 11.).

- (2) Ciljevi instrumenta pretpristupne pomoći bitno se razlikuju od općih ciljeva vanjskog djelovanja Unije jer je cilj tog instrumenta pripremiti korisnike navedene u Prilogu I. za buduće članstvo u Uniji i pomoći im u postupku pristupanja. Stoga je nužno imati namjenski instrument za potporu proširenju i pritom osigurati njegovu komplementarnost s općim ciljevima vanjskog djelovanja Unije, prije svega s Instrumentom za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI).
- (3) Člankom 49. Ugovora o Europskoj uniji (UEU) predviđa se da svaka europska država koja poštuje vrijednosti ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina, te se obvezuje na promicanje tih vrijednosti može podnijeti zahtjev za članstvo u Uniji. Europska država koja je podnijela zahtjev za pristupanje Uniji može postati članica tek kada se potvrdi da ispunjava kriterije za članstvo utvrđene na sastanku Europskog vijeća u Kopenhagenu u lipnju 1993. („kriteriji iz Kopenhaga”) i pod uvjetom da Unija ima kapacitet za uključivanje novog člana. Kriteriji iz Kopenhaga odnose se na stabilnost institucija kojima se jamči demokracija, vladavina prava, ljudska prava te poštovanje i zaštita manjina, postojanje funkcionalnog tržišnoga gospodarstva i sposobnost nošenja s konkurentskim pritiscima i tržišnim silama unutar Unije te sposobnost preuzimanja prava, ali i obveza iz Ugovorâ, uključujući poštovanje ciljeva političke, gospodarske i monetarne unije.

- (4) Proces proširenja temelji se na utvrđenim kriterijima i pravednim i strogim uvjetima. Svaki se korisnik ocjenjuje na temelju vlastitih zasluga. Namjera je da se ocjenom postignutog napretka i utvrđivanjem nedostataka korisnicima navedenima u Prilogu I. pruže poticaji i smjernice za provedbu nužnih dalekosežnih reformi. Snažna predanost načelu „najprije osnovno”¹⁰ ostaje ključna za ostvarivanje izgledâ za proširenje. Napredak na putu prema pristupanju ovisi o poštovanju vrijednosti Unije svakog podnositelja zahtjeva i njegovoj sposobnosti za poduzimanje potrebnih reformi, kako bi se njegovi politički, institucijski, pravni, administrativni i gospodarski sustavi uskladili s pravilima, standardima, politikama i praksama Unije.
- (5) Politika proširenja Unije ulaganje je u mir, sigurnost i stabilnost u Europi *te se njome omogućava bolji položaj Unije u rješavanju globalnih izazova*. Njome se *također* osigurava veći broj gospodarskih i trgovinskih prilika na obostranu korist Unije i država koje žele postati članice. Izgledi za članstvo u Uniji snažno utječu na preobrazbu i omogućuju pozitivne demokratske, političke, gospodarske i društvene promjene u njima.
- (5.a) *Prihvatanje temeljnih europskih vrijednosti i predanost njima odabir je koji je ključan za sve partnere koji teže članstvu u EU-u. U skladu s time Unija od partnera očekuje da preuzmu odgovornost te da u potpunosti budu predani europskim vrijednostima i energičnom zalaganju za nužne reforme u interesu svojih naroda. To uključuje postupno usklađivanje sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom Unije, posebno u pogledu pitanja u kojima su ugroženi važni zajednički interesi, kao što su mjere ograničavanja i uklanjanje hibridnih prijetnji.*

¹⁰ Pristupom „najprije osnovno” povezuju se vladavina prava i temeljna prava s dvama drugim ključnim područjima u postupku pristupanja: gospodarskim upravljanjem, pri čemu se veća pozornost daje gospodarskom razvoju i većoj konkurentnosti, te jačanjem demokratskih institucija i reformom javne uprave. Svako od ta tri temeljna područja ključno je za procese reformi u zemljama kandidatkinjama i potencijalnim kandidatkinjama i obuhvaća pitanja od najveće važnosti za građane.

- (6) Europska komisija u svojoj je Komunikaciji „Vjerodostojna perspektiva proširenja i pojačana suradnja EU-a sa zapadnim Balkanom”¹¹ ponovno potvrdila čvrste, na zaslugama utemeljene izglede za članstvo zapadnog Balkana u EU-u. To je snažna poruka ohrabrenja za cijeli zapadni Balkan i znak predanosti EU-a njegovoj europskoj budućnosti.
- (6.a) *Europska unija i njezine države članice, u skladu s izjavom iz Sofije i Programom prioriteta iz Sofije za EU i zapadni Balkan, ponovno su potvrdili svoju neupitnu potporu europskoj perspektivi zapadnog Balkana, kao i svoju predanost tome da se ubrzaju poboljšanja u životima građana u područjima povezivosti i sigurnosti, oslanjajući se na relevantne aspekte Komunikacije Komisije donesene 6. veljače 2018. Djelovanjima u okviru ove Uredbe trebalo bi se doprinijeti provedbi tih obveza.***
- (6.b) *Europsko vijeće dodijelilo je status zemlje kandidatkinje Albaniji, Crnoj Gori, Islandu¹², Republici Sjevernoj Makedoniji, Srbiji i Turskoj. Potvrdilo je europsku perspektivu zapadnog Balkana. Ne dovodeći u pitanje stajališta o statusu ili bilo koje buduće odluke Europskog vijeća ili Vijeća, one zemlje koje uživaju koristi od takve europske perspektive, a kojima nije dodijeljen status zemlje kandidatkinje, mogu se smatrati potencijalnim kandidatkinjama samo za potrebu ove Uredbe.***

¹¹ COM(2018) 65 final dostupan na adresi: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:52018DC0065>

¹² *U ožujku 2015. islandska je vlada zatražila od EU-a da je više ne smatra zemljom kandidatkinjom, no službeno nije povukla zahtjev za članstvo.*

- (7) Pomoć bi se također trebala pružati u skladu sa sporazumima koje je Unija sklopila s korisnicima navedenima u Prilogu I. Uglavnom bi se trebala usmjeriti na pomoć tim korisnicima u jačanju demokratskih institucija i vladavine prava, reformiranju pravosuđa i javne uprave, poštovanju temeljnih prava i promicanju rodne ravnopravnosti, tolerancije, društvene uključenosti i nediskriminacije. U okviru pomoći trebalo bi poduprijeti i ključna načela i prava kako su definirana u Europskom stupu socijalnih prava.¹³
- (7.a) *Budući da su dobri međususjedski odnosi i regionalna suradnja osnovne sastavnice procesa proširenja, [...] u okviru pomoći također bi se trebalo nastaviti podupirati [...] napore korisnika navedenih u Prilogu I. za unaprjeđenje regionalne, makroregionalne i prekogranične suradnje te teritorijalnog razvoja, među ostalim i provedbom makroregionalnih strategija Unije. Njome bi trebalo osnažiti i njihov gospodarski i socijalni razvoj te gospodarsko upravljanje kao temelj za pametan, održiv i uključiv plan rasta, među ostalim i provedbom politike regionalnog razvoja, poljoprivrednog i ruralnog razvoja, socijalnih politika i politika zapošljavanja, [...] razvojem digitalnoga gospodarstva i društva te poboljšanjem istraživanja i inovacija, također [...] u kontekstu glavne inicijative Digitalna agenda za zapadni Balkan.***
- (7.b) *Poseban naglasak trebalo bi staviti na stvaranje dodatnih mogućnosti za mlade, uključujući mlade stručnjake, istodobno osiguravajući da se time doprinosi socioekonomskom razvoju korisnika navedenih u Prilogu I. Cilj pomoći u okviru ove Uredbe također bi trebao biti rješavanje pitanja odljeva mozgova.***
- (8) Unija bi trebala pružati potporu tranziciji prema pristupanju za dobrobit korisnika navedenih u Prilogu I., na temelju iskustava svojih država članica. Ta bi se suradnja trebala prije svega usmjeriti na razmjenu iskustava koje su države članice stekle u procesu reformi.

¹³ Europski parlament, Vijeće i Komisija svečano su proglasili Europski stup socijalnih prava 17. studenoga 2017. u Göteborgu, na sastanku na vrhu za pravedno zapošljavanje i rast.

- ([...] **8.a**) Jačanje vladavine prava, uključujući borbu protiv korupcije i organiziranog kriminala te dobro upravljanje, uključujući reformu javne uprave, ostaju ključni izazovi za većinu korisnika navedenih u Prilogu I., a neophodni su da bi se korisnici približili Uniji i poslije u potpunosti preuzeli obveze koje proizlaze iz članstva u Uniji. S obzirom na dugoročniju narav reformi koje se provode u tim područjima i potrebu ostvarenja rezultata, financijskom pomoći u okviru ove Uredbe trebalo bi se što prije odgovoriti na zahtjeve postavljene korisnicima navedenima u Prilogu I.
- ([...] **8.b**) U skladu s načelom participativne demokracije, Komisija bi trebala poticati parlamentarni nadzor u svakom korisniku navedenom u Prilogu I.
- (9) Bolja strateška i operativna suradnja u području sigurnosti između Unije i korisnika navedenih u Prilogu I. ključna je za djelotvorno i učinkovito suprotstavljanje sigurnosnim i terorističkim prijetnjama.
- (10) Vrlo je bitno dodatno pojačati *međunarodnu i regionalnu* suradnju u odnosu na migracije uključujući *daljnju konsolidaciju sposobnosti* upravljanja granicama *i migracijama*, osiguranje pristupa međunarodnoj zaštiti, razmjenu relevantnih informacija, [...] jačanje kontrole granica i daljnje napore [...] *u borbi protiv nezakonitih* migracija, trgovanja ljudima i krijumčarenja migranata.
- (10.a) Komunikacijske sposobnosti korisnika navedenih u Prilogu I. trebalo bi poboljšati kako bi se osigurala javna potpora te razumijevanje vrijednosti EU-a kao i koristi i obveza potencijalnog članstva u Uniji, uz istodobno rješavanje pitanja dezinformacija.**

- (13) Korisnici navedeni u Prilogu I. trebaju se bolje pripremiti za suočavanje s globalnim izazovima kao što su održivi razvoj i klimatske promjene te se uskladiti s naporima Unije u rješavanju tih pitanja. Kao odraz važnosti borbe protiv klimatskih promjena u skladu s obvezama koje je Unija preuzela u pogledu provedbe Pariškog sporazuma i ciljeva održivog razvoja, tim bi programom trebalo doprinijeti uključivanju klimatske politike u politike Unije i postizanju općeg cilja da se [25 %] rashoda proračuna EU-a namijeni klimatskim ciljevima. Očekuje se da će se za mjere iz programa namijenjene klimatskim ciljevima izdvojiti [...] [16 %]¹⁴ ukupne financijske omotnice tog programa. Odgovarajuće mjere utvrdit će se tijekom izrade i provedbe programa, a ukupan doprinos iz tog programa trebao bi biti dio odgovarajućih evaluacija i postupaka preispitivanja.
- (14) Mjerama u okviru tog instrumenta trebalo bi poduprijeti provedbu Programa održivog razvoja do 2030. Ujedinjenih naroda kao univerzalnog programa kojem su EU i njegove države članice u potpunosti predani i koji su podržali svi korisnici navedeni u Prilogu I.
- (15) Ovom Uredbom utvrđuje se financijska omotnica za razdoblje njegove primjene, koja predstavlja primarni referentni iznos u smislu [referenca će se po potrebi ažurirati u skladu s novim međuinstitucijskim sporazumom: točka 17. Međuinstitucionalnog sporazuma od 2. prosinca 2013. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini, o suradnji u vezi s proračunskim pitanjima i o dobrom financijskom upravljanju¹⁵], za Europski parlament i Vijeće tijekom godišnjeg proračunskog postupka.

¹⁴ **O tom će se cilju dodatno raspravljati u kontekstu Uredbe o IPA-i III ovisno o ishodu horizontalnih rasprava u vezi s VFO-om u pogledu sveukupnih klimatskih ciljeva.**

¹⁵ Upućivanje treba ažurirati: SL C 373, 20.12.2013., str. 1. Taj je sporazum dostupan na adresi: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32013Q1220\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/?uri=CELEX:32013Q1220(01))

- (16) Komisija i države članice trebale bi osigurati usklađenost, koherentnost i komplementarnost svoje pomoći, prije svega redovitim savjetovanjima i čestim razmjenama informacija tijekom različitih faza ciklusa pružanja pomoći. Također bi trebalo poduzeti potrebne korake kako bi se osigurala bolja koordinacija i komplementarnost s drugim donatorima, među ostalim i redovitim savjetovanjima. ***Komisija i države članice trebale bi također poboljšati koordinaciju na lokalnoj razini te tako osigurati da države članice mogu na informiran način sudjelovati tijekom cijelog procesa programiranja i bolje ostvariti svoju ulogu u Odboru IPA-e.*** Trebalo bi pojačati ulogu civilnog društva u programima koje provode tijela vlasti, ali i kao neposrednog korisnika pomoći Unije.
- (17) Prioritete djelovanja za ostvarenje ciljeva u relevantnim područjima politike koji će se podupirati u okviru ove Uredbe trebalo bi definirati u programskom okviru koji je za razdoblje trajanja višegodišnjeg financijskog okvira Unije od 2021. do 2027. uspostavila Komisija zajedno s korisnicima navedenima u Prilogu I., na temelju ***okvira politike*** proširenja [...] ***koji su Europsko vijeće i Vijeće utvrdili kao i*** [...] specifičnih potreba ***korisnikâ***, u skladu s općim i posebnim ciljevima definiranim ovom Uredbom te uzimajući u obzir relevantne nacionalne strategije. U programskom okviru trebalo bi utvrditi područja kojima treba pružiti potporu u okviru pomoći, s indikativnom dodjelom potpore po području, uključujući procjenu rashoda povezanih s klimom.

- (18) U interesu je Unije pomoći korisnicima navedenima u Prilogu I. u njihovim naporima za reformu s ciljem članstva u Uniji. Pomoć bi trebalo provoditi sa snažnim naglaskom na rezultatima *te bi se trebala razlikovati u opsegu i intenzitetu u odnosu na uspješnost korisnika, među ostalim poticanjem njihove predanosti i napretka u provedbi reformi, posebno u području vladavine prava i temeljnih prava, jačanja demokratskih institucija i reforme javne uprave, kao i gospodarskog razvoja i konkurentnosti [...]* . Isto tako, u okviru pomoći trebalo bi osigurati predvidljivost i ravnotežu među korisnicima, uzimajući u obzir njihovu posebnu situaciju, potrebe i kapacitete, kao i potporu u okviru prethodnih instrumenata.
- (18.a) *Ako se na temelju relevantnih pokazatelja primijeti znatna regresija ili stalni manjak napretka korisnika navedenog u Prilogu I. u područjima obuhvaćenima pristupom „najprije osnovno”, opseg i intenzitet pomoći trebalo bi u skladu s time prilagoditi, ne dovodeći u pitanje ovlasti Vijeća da donese mjere ograničavanja slijedom odluke o prekidu ili djelomičnom ili potpunom smanjenju gospodarskih i financijskih odnosa s jednom ili više trećih zemalja u skladu s člankom 215. UFEU-a i ovlast Komisije da u skladu s Financijskom uredbom suspendira plaćanja ili provedbu sporazumâ o financiranju.*
- (18.b) *Kako bi se državama članicama omogućilo da pružaju primjerene strateške smjernice u Odboru IPA-e, Komisija bi na godišnjoj osnovi trebala procijeniti provedbu Okvira za izradu programa IPA, uz opis načina na koji je pristup pravedne podjele i uspješnosti ostvaren. Njihova procjena također bi trebala uključivati trenutačno stanje o razini financiranja za svaki cilj kao i za svakog korisnika navedenog u Prilogu I. Njome bi se Odboru IPA-e usto trebalo omogućiti da ima pristup odgovarajućim informacijama te da pruža smjernice u vezi s prilagodbom opsega i intenziteta pomoći.*

- (19) Prijelaz sa sustava u kojem Komisija izravno upravlja pretpristupnim fondovima na sustav u kojem njima neizravno upravljaju korisnici navedeni u Prilogu I. trebao bi biti postupan i u skladu s pojedinačnim kapacitetima navedenih korisnika. ***To bi trebalo poništiti u posebnim područjima politika ili programa u slučaju da korisnik naveden u Prilogu I. ne ispuni relevantne obveze i ne upravlja sredstvima Unije u skladu s utvrđenim pravilima, načelima i ciljevima.*** U okviru pomoći i dalje bi se trebalo služiti strukturama i instrumentima koji su se pokazali vrijednima u pretpristupnom procesu.
- (20) Unija bi trebala tražiti najdjelotvorniji način korištenja dostupnim resursima kako bi poboljšala učinak svojeg vanjskog djelovanja. To bi se trebalo postići usklađenošću i komplementarnošću instrumenata Unije za vanjsko financiranje te stvaranjem sinergija s ostalim politikama i programima Unije kao što su ***Obzor Europa, Erasmus, Kreativna Europa ili Instrument za povezivanje Europe***. To uključuje, prema potrebi, usklađenost i komplementarnost s makrofinancijskom pomoći.
- (21) Kako bi u najvećoj mogućoj mjeri povećao učinak kombiniranih intervencija na postizanje zajedničkog cilja, ovom bi Uredbom trebalo moći doprinositi djelovanjima u okviru drugih programa, ako ti doprinosi ne pokrivaju iste troškove.
- (22) Sredstva iz ove Uredbe trebala bi se upotrebljavati za financiranje djelovanja u okviru međunarodne dimenzije programa Erasmus, čija bi provedba trebala biti u skladu s Uredbom o Erasmusu¹⁶.

¹⁶ Nova uredba o Erasmusu.

- (23) Na ovu bi se Uredbu trebala primjenjivati horizontalna financijska pravila koja donose Europski parlament i Vijeće na temelju članka 322. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Ta su pravila utvrđena u Financijskoj uredbi i njima se pobliže određuje postupak za utvrđivanje i izvršavanje proračuna putem bespovratnih sredstava, javne nabave, nagrada, neizravnog izvršenja, financijske pomoći, proračunske potpore, uzajamnih fondova, financijskih instrumenata i proračunskih jamstava te predviđa provjera odgovornosti financijskih izvršitelja. [Pravila donesena na temelju članka 322. UFEU-a odnose se i na zaštitu proračuna Unije u slučaju općih nedostataka u pogledu vladavine prava u državama članicama i trećim zemljama jer je poštovanje vladavine prava bitan preduvjet za dobro financijsko upravljanje i učinkovito financiranje sredstvima EU-a.]
- (24) Oblike financiranja i načine provedbe u okviru ove Uredbe trebalo bi odabrati na temelju toga u kojoj je mjeri njima moguće postići posebne ciljeve djelovanja i ostvariti rezultate, prije svega uzimajući u obzir troškove kontrola, administrativno opterećenje i očekivani rizik od neusklađenosti. To bi trebalo uključivati mogućnost uporabe paušalnih iznosa, fiksnih stopa i jediničnih troškova te financiranja koje nije povezano s troškovima kako je navedeno u članku 125. stavku 1. Financijske uredbe.
- (25) Unija bi trebala nastaviti primjenjivati zajednička pravila za provedbu vanjskog djelovanja. Pravila i postupci za provedbu instrumenata Unije za financiranje vanjskog djelovanja utvrđeni su u Uredbi (EU) br. [NDICI] Europskog parlamenta i Vijeća. Trebalo bi utvrditi dodatne detaljne odredbe za posebne situacije, prije svega u području politika koje obuhvaćaju prekograničnu suradnju, poljoprivredu i ruralni razvoj.

- (26) Vanjsko djelovanje često se provodi u vrlo nestabilnom okružju i zahtijeva stalnu i brzu prilagodbu novim potrebama partnera Unije i globalnim izazovima kao što su ljudska prava, demokracija i dobro upravljanje, sigurnost i stabilnost, klimatske promjene, okoliš, nezakonite migracije i njihovi glavni uzroci. Pomiriti načelo predvidljivosti s potrebom da se brzo reagira na nove potrebe stoga znači prilagoditi financijsko izvršenje programa. Kako bi Unija bila spremnija odgovoriti na nepredviđene potrebe, istodobno poštujući načelo da se proračun Unije utvrđuje jedanput godišnje, u ovoj Uredbi trebalo bi zadržati mogućnost primjene fleksibilnosti koje su u Financijskoj uredbi već dopuštene za druge politike, konkretno u pogledu prijenosa viškova i preraspodjele dodijeljenih sredstava, kako bi se osigurala učinkovita uporaba fondova EU-a i za građane EU-a i korisnike navedene u Prilogu I. te tako u najvećoj mogućoj mjeri povećala sredstva EU-a raspoloživa za intervencije u okviru vanjskog djelovanja EU-a.
- [(27) Kao i njegov prethodnik, novi Europski fond za održivi razvoj plus (EFOR+) trebao bi činiti integrirani financijski paket kojim se u cijelom svijetu, među ostalim i korisnicima navedenima u Prilogu I., osigurava kapacitet financiranja u obliku bespovratnih sredstava, proračunskih jamstava i drugih financijskih instrumenata. Upravljanje operacijama koje se provode na temelju ove Uredbe [...] i dalje bi trebalo biti povjereno Okviru za ulaganja na zapadnom Balkanu.
- (28) Jamstvom za vanjsko djelovanje trebalo bi poduprijeti operacije u okviru fonda EFOR+, a programom IPA III trebalo bi doprinijeti u pogledu izdvajanja rezervacija za operacije u korist korisnika navedenih u Prilogu I., uključujući izdvajanje rezervacija i obveze koje proistječu iz zajmova za makrofinancijsku pomoć.]
- (29) Važno je pobrinuti se da se programi prekogranične suradnje provode u skladu s okvirom utvrđenim u programima vanjskog djelovanja i uredbi o teritorijalnoj suradnji. U ovoj Uredbi trebalo bi utvrditi posebne odredbe o sufinanciranju.

- (30) Godišnji ili višegodišnji akcijski planovi i mjere iz članka 8. čine programe rada na temelju Financijske uredbe. Godišnji ili višegodišnji akcijski planovi sastoje se od skupa mjera grupiranih u jedan dokument.
- (31) U skladu s *Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća*¹⁷ („Financijska uredba”), Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁸, Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2988/95¹⁹, Uredbom Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96²⁰ i Uredbom Vijeća (EU) 2017/1939²¹, financijski interesi Unije trebaju se štiti [...] razmjernim mjerama, među ostalim i sprječavanjem, otkrivanjem, ispravljanjem i istragom nepravilnosti, **uključujući** [...] prijevare, povratom izgubljenih, pogrešno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih sredstava te, po potrebi, izricanjem administrativnih sankcija. Osobito, u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 i Uredbom (Euratom, EZ) br. 2185/96 Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) može provoditi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, kako bi se ustanovilo je li došlo do prijevare, korupcije ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti kojom se šteti financijskim interesima Unije. U skladu s Uredbom (EU) 2017/1939 Ured europskog javnog tužitelja („EPPO”) može provoditi istrage i kazneni progon [...] za **kaznena djela kojima se šteti** financijskim interesima **Unije**, [...] kako je predviđeno u Direktivi (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća²². U skladu s Financijskom uredbom svaka osoba ili subjekt koji primaju sredstva Unije treba u potpunosti surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije, dodijeliti nužna prava i pristup Komisiji, OLAF-u, [...] EPPO-u **u pogledu onih država članica koje sudjeluju u pojačanoj suradnji na temelju Uredbe (EU) 2017/1939** i

¹⁷ *Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1).*

¹⁸ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.)

¹⁹ Uredba Vijeća (EZ, Euroatom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.)

²⁰ Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., [...] str. 2.)

²¹ Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”) (SL L 283, 31.10.2017., [...] str. 1.)

²² Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevara počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.)

Europskom revizorskom sudu te se pobrinuti da sve treće strane koje su uključene u izvršavanje sredstava Unije osiguravaju jednakovrijedna prava. Korisnici navedeni u Prilogu I. također bi trebali bez odgode Komisiji prijaviti nepravilnosti, uključujući prijevare, koje su bile predmet prvog upravnog ili sudskog nalaza te je izvješćivati o tijeku upravnih i pravnih postupaka. Radi usklađivanja s dobrom praksom u državama članicama, prijave bi se trebale dostavljati elektroničkim putem s pomoću Sustava za upravljanje nepravilnostima koji je uspostavila Komisija.

[(32) [...]]

- (33) Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu ove Uredbe, prije svega u pogledu posebnih uvjeta i struktura za neizravno upravljanje s korisnicima navedenima u Prilogu I. i provedbe pomoći za ruralni razvoj, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti. Te bi se ovlasti trebale izvršavati u skladu s [Uredbom (EU) br. 182/2011²³ Europskog parlamenta i Vijeća]. Pri uspostavi jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe u obzir bi se trebala uzeti iskustva stečena u upravljanju i provedbi prethodne pretpristupne pomoći. Te bi jedinstvene uvjete trebalo izmijeniti ako to zahtijeva razvoj događaja.
- (34) Odbor osnovan na temelju ove Uredbe trebao bi biti nadležan i za pravne akte i obveze prema Uredbi (EZ) br. 1085/2006²⁴ i Uredbi (EU) br. 231/2014 te za provedbu članka 3. Uredbe Vijeća (EZ) br. 389/2006²⁵.
- (35) Kako bi se omogućila brza primjena mjera predviđenih u ovoj Uredbi, ova Uredba trebala bi stupiti na snagu [...] [[...] dvadesetog] dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

DONIJELI SU OVU UREDBU:

²³ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

²⁴ Uredba Vijeća (EU) br. 1085/2006 od 17. srpnja 2006. o uspostavljanju Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA), (SL L 210, 31.7.2006., str. 82.).

²⁵ Uredba Vijeća (EZ) br. 389/2006 od 27. veljače 2006. o uspostavljanju instrumenta financijske potpore za poticanje gospodarskog razvoja turske zajednice na Cipru i o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 2667/2000 o Europskoj agenciji za obnovu (SL L 65, 7.3.2006., str. 5.).

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom Uredbom uspostavlja se program „Instrument pretpristupne pomoći” („IPA III”).

Njome se određuju ciljevi tog programa, proračun za razdoblje 2021.–2027., oblici pomoći Unije i pravila za pružanje te pomoći.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe ***primjenjuje se*** sljedeća definicija [...]:

„prekogranična suradnja” znači suradnja među državama članicama [...] i korisnicima navedenima u Prilogu I. ***iz [članka 3. stavka 1.] točke (b) [Uredbe o ETS-u]***²⁶, između dvaju ili više korisnika navedenih u Prilogu I. ili među korisnicima navedenima u Prilogu I. i zemljama i područjima navedenima u Prilogu I. [Uredbe NDICI] [...].

²⁶ COM(2018) 374 final – Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o posebnim odredbama za cilj „Europska teritorijalna suradnja” (Interreg) uz potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj i instrumenata za financiranje vanjskog djelovanja.

Članak 3.

Ciljevi programa IPA III

1. Opći je cilj programa IPA III potpora korisnicima navedenima u Prilogu I. pri donošenju i provedbi političkih, institucijskih, pravnih, administrativnih, socijalnih i gospodarskih reformi potrebnih da bi ti korisnici poštovali vrijednosti Unije i postupno se uskladili s pravilima, standardima, politikama i praksama Unije u svrhu **budućeg** članstva u Uniji, čime se doprinosi njihovoj stabilnosti, sigurnosti i prosperitetu.
2. Program IPA III ima sljedeće posebne ciljeve:
 - (a) jačanje vladavine prava, demokracije [...] i poštovanja ljudskih prava [...] *te temeljnih [...] sloboda; to posebno uključuje potporu reformi pravosuđa, pojačanoj sigurnosti i borbi protiv korupcije i organiziranog kriminala, poštovanju međunarodnog prava, poticajnom okružju za civilno društvo, poštovanju prava pripadnika manjina i promicanju rodne ravnopravnosti*, kao i *potporu* poboljšanju upravljanja migracijama, uključujući upravljanje granicama *i borbu protiv nezakonitih migracija*;
 - (b) povećanje učinkovitosti javne uprave i pružanje potpore strukturnim reformama i dobrom upravljanju na svim razinama;
 - (c) oblikovanje pravila, standardâ, politika i praksi korisnika navedenih u Prilogu I. u skladu s onima Unije i jačanje *regionalne suradnje*, pomirenja i dobrosusjedskih odnosa kao i izravnih međuljudskih kontakata i *strateške* komunikacije;
 - (d) jačanje gospodarskog i socijalnog razvoja, *pridajući posebnu pažnju mladima*, među ostalim putem pojačane povezivosti *u svim svojim dimenzijama* i regionalnog razvoja, poljoprivrede i ruralnog razvoja te socijalne politike i politike zapošljavanja, jačanje zaštite okoliša, povećavanje otpornosti na klimatske promjene, ubrzanje prelaska na niskougljično gospodarstvo i razvoj digitalnoga gospodarstva i društva [...];

(e) podupiranje teritorijalne *suradnje, među ostalim* [...] prekogranične, *transnacionalne, pomorske i međuregionalne* suradnje.

3. U skladu s posebnim ciljevima, tematski prioriteti za pružanje pomoći prema potrebama i kapacitetima korisnika navedenih u Prilogu I. utvrđeni su Prilogom II. Tematski prioriteti za prekograničnu suradnju među korisnicima navedenima u Prilogu I. utvrđeni su Prilogom III. Svakim se od tih tematskih prioriteta može doprinijeti postizanju više od jednog posebnog cilja.

Članak [...] 3.a

Odredbe primjenjive na različite programe

1. U provedbi ove Uredbe osiguravaju se usklađenost, sinergije i komplementarnost s drugim područjima vanjskog djelovanja Unije i s drugim relevantnim politikama i programima Unije kao i usklađenost politika za razvoj.
2. [Uredba NDICI] primjenjuje se na aktivnosti koje se provode na temelju ove Uredbe ako se na to upućuje u ovoj Uredbi.
3. Programom IPA III doprinosi se djelovanjima koja se temelje na Uredbi [[...] Erasmus²⁷]. [Uredba (EU) Erasmus] primjenjuje se na upotrebu tih sredstava. U tu svrhu, doprinos programa IPA III uključuje se u jedinstveni [...] programski dokument iz članka 11. stavka 7. [Uredbe NDICI] i donosi u skladu s postupcima utvrđenima tom Uredbom. ***Taj programski dokument sadrži indikativan iznos koji se treba dodijeliti za djelovanja utemeljena Uredbom [Erasmus].***

²⁷ COM(2018) 367 final, Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi programa „Erasmus”: programa Unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1288/2013.

4. Pomoć u okviru programa IPA III može se **također** pružiti onoj vrsti djelovanja predviđenoj u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda²⁸, Europskog socijalnog fonda plus²⁹ i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj³⁰.
5. [EFRR]³¹ doprinosi programima ili mjerama utvrđenima za prekograničnu suradnju među korisnicima navedenima u Prilogu I. i državama članicama. Te programe i mjere donosi Komisija u skladu s člankom 16. Iznos doprinosa u okviru IPA- [...] **prekogranična suradnja** određuje se na temelju članka 10. stavka 3. [Uredbe o ETS-u]. Programima prekogranične suradnje u okviru IPA-e upravlja se u skladu s [Uredbom o ETS-u].
6. Programom IPA III može se doprinositi programima ili mjerama transnacionalne i međuregionalne suradnje koji su uspostavljeni i koji se provode u okviru [Uredbe o ETS-u], **uzimajući u obzir, prema potrebi, makroregionalne strategije ili strategije morskog bazena**, te u kojima sudjeluju korisnici navedeni u Prilogu I. ovoj Uredbi.
7. Prema potrebi, drugim programima Unije može se doprinositi djelovanjima na temelju ove Uredbe u skladu s člankom 8. uz uvjet da ti doprinosi ne pokrivaju iste troškove. Ovom Uredbom može se doprinositi i mjerama utvrđenima u okviru drugih programa Unije uz uvjet da ti doprinosi ne pokrivaju iste troškove. U takvim se slučajevima skup pravila koji je primjenjiv utvrđuje programom rada koji pokriva ta djelovanja.

²⁸ COM(2018) 372 final Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu.

²⁹ COM(2018) 382 final Prijedlog Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom socijalnom fondu plus (ESF+).

³⁰ COM(2018) 392 final Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju pravila o potpori za strateške planove koje izrađuju države članice u okviru zajedničke poljoprivredne politike (strateški planovi u okviru ZPP-a) i koji se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (EFJP) i Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća.

³¹ COM(2018) 372 final Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu.

8. U opravdanim okolnostima te kako bi osigurala koherentnost i učinkovitost financiranja Unije ili potaknula regionalnu suradnju, Komisija može odlučiti proširiti prihvatljivost programa djelovanja i mjera iz članka 8. stavka 1. na zemlje, područja i regije **koji inače ne bi bili prihvatljivi za financiranje na temelju članka 3. stavka 1.**[...], kada su programi ili mjere koje je potrebno provoditi globalne, regionalne ili prekogranične prirode.

Članak [...] 3.b

Proračun

1. Financijska omotnica za provedbu programa IPA III za razdoblje od 2021. do 2027. godine utvrđuje se na [14 500 000 000 EUR u tekućim cijenama].
2. Iznos iz stavka 1. može se upotrijebiti za [...] **financiranje mjera potpore** za provedbu Programa, kao što su aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i evaluacije, uključujući korporativne sustave informacijske tehnologije **u skladu s člankom 20. [Uredbe NDICI]** [...].

POGLAVLJE II.

STRATEŠKO PLANIRANJE

Članak 6.

Okvir politike i opća načela

1. ***Pomoć na temelju ove Uredbe pruža se u skladu s [...] okvirom politike proširenja koji utvrđuju Europsko vijeće i Vijeće i sporazumima kojima se utvrđuju pravno obvezujući odnosi s korisnicima navedenima u Prilogu I. te se njome uzimaju u obzir [...] relevantne rezolucije Europskog parlamenta, komunikacije Komisije ili zajedničke komunikacije Komisije i Visokog predstavnika Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku [...]. Komisija osigurava koherentnost između pomoći i okvira politike proširenja.***
2. ***U svrhu ispunjavanja posebnih ciljeva iz članka 3. programima i djelovanjima na temelju ove Uredbe obuhvaćaju se sljedeći horizontalni prioriteti: klimatske promjene, zaštita okoliša i rodna ravnopravnost, a ako je primjenjivo, pridaje se pozornost međupovezanosti ciljeva održivog razvoja³² radi promicanja integriranih mjera koje mogu rezultirati dodatnim koristima i ostvarivanjem više ciljeva na koherentan način.***
- 2.a ***Komisija, u suradnji s državama članicama, doprinosi provedbi obveza Unije usmjerenih prema većoj transparentnosti i odgovornosti u pružanju pomoći, među ostalim omogućavanjem pristupa informacijama o iznosu pomoći i njezinoj dodjeli putem internetskih baza podataka, i pritom osigurava da su podaci usporedivi i da im se može jednostavno pristupiti te da ih se može razmjenjivati i objavljivati.***

³²https://ec.europa.eu/europeaid/policies/sustainable-development-goals_en

3. Komisija i države članice surađuju u osiguravanju koherentnosti i nastoje izbjeći udvostručavanje pomoći u okviru programa IPA III i drugih vrsta pomoći koju pružaju Unija, države članice i Europska investicijska banka (**EIB**), a u skladu s utvrđenim načelima za jačanje operativne koordinacije u području vanjske pomoći, **među ostalim poboljšanom koordinacijom s državama članicama na lokalnoj razini**, i usklađivanje politika i postupaka, posebno s međunarodnim načelima o učinkovitosti razvojne pomoći.³³ Koordinacija uključuje redovita **i pravodobna** savjetovanja, česte razmjene informacija tijekom različitih faza ciklusa pomoći i uključive sastanke čiji je cilj koordiniranje pomoći, **među ostalim na lokanoj razini**, te je ključni element u procesima izrade programa [...].
- 3.a U skladu s načelom uključivog partnerstva, gdje je primjereno, Komisija osigurava provedbu savjetovanja s relevantnim dionicima u pogledu korisnika iz Priloga I, uključujući organizacije civilnog društva, lokalna i regionalna tijela, te im osigurava pravodoban pristup relevantnim informacijama kako bi mogli imati značajnu ulogu tijekom izrade, provedbe i povezanog procesa praćenja programâ.**
4. Komisija u dogovoru s državama članicama poduzima i potrebne korake radi osiguranja koordinacije i komplementarnosti s multilateralnim i regionalnim organizacijama i subjektima kao što su međunarodne organizacije i financijske institucije, agencije i donatori izvan Europske unije.

³³https://ec.europa.eu/europeaid/policies/eu-approach-aid-effectiveness_en

POGLAVLJE III.

PROVEDBA

Članak 7.

Okvir za izradu programa IPA

1. Pomoć u okviru programa IPA III temelji se na okviru za izradu tog programa u cilju postizanja posebnih ciljeva iz članka 3. **stavka 2. i tematskih prioriteta iz Priloga II. i III.** Okvir za izradu programa IPA utvrđuje Komisija za razdoblje trajanja višegodišnjeg financijskog okvira Unije.
2. Okvir za izradu programa IPA **izrađuje se u skladu s okvirom politike i općim načelima utvrđenima u članku 6. te** se njime uzimaju u obzir relevantne nacionalne strategije i sektorske politike.
- 2.a **Okvirom za izradu programa IPA obuhvaća se indikativna dodjela sredstava Unije po posebnom cilju iz članka 3. stavka 2., prema potrebi s prikazom po godini, te se njime omogućuje rješavanje novih potreba, ne dovodeći u pitanje mogućnost kombiniranja pomoći, čime se doprinosi postizanju različitih posebnih ciljeva.**

[...]

- [...] **2.b** Okvir za izradu programa IPA uključuje pokazatelje za ocjenu napretka s obzirom na postizanje **očekivanih rezultata** [...] utvrđenih [...] **u skladu s posebnim ciljevima iz članka 3. stavka 2. Ti pokazatelji usklađeni su s pokazateljima iz Priloga IV.**

- 3.2.c Ne dovodeći u pitanje članak 4., okvir za izradu programa IPA donosi Komisija provedbenim aktom. Taj se provedbeni akt donosi u skladu s postupkom ispitivanja u odboru iz članka 16.
- 2.d *Komisija izrađuje godišnju ocjenu provedbe okvira za izradu programa IPA s obzirom na razvoj okvira politike iz članka 6. i na temelju pokazateljâ iz stavka 2.b. Ta ocjena uključuje i trenutačno stanje dodijeljenih i planiranih sredstava po korisniku i način na koji se ostvaruje pristup pravedne podjele i uspješnosti iz članka 7.a. Ta se ocjena podnosi odboru iz članka 16.*
- 2.e *Na temelju te ocjene Komisija može predložiti reviziju okvira za izradu programa IPA, prema potrebi u skladu s postupkom iz stavka 2.c. Okvir za izradu programa IPA može se preispitati i nakon privremene evaluacije te se može revidirati prema potrebi.*
4. Okvir za izradu programa za prekograničnu suradnju s državama članicama donosi Komisija u skladu s člankom 10. stavkom 1. [Uredbe o ETS-u].

Članak 7.a

Pomoć korisnicima, ocjena uspješnosti i pravedna podjela

- 1. O pomoći korisnicima iz Priloga I. odlučuje se u okviru provedbenih mjera iz članka 8.*
- 2. Pomoć je ciljana i prilagođena specifičnoj situaciji korisnika iz Priloga I., uzimajući u obzir daljnje napore potrebne za ispunjenje ciljeva ove Uredbe. U skladu s načelom pravedne podjele također se uzima u obzir potrebe i kapacitete tih korisnika kako bi se izbjeglo nerazmjerno nisku razinu pomoći u odnosu na druge korisnike.*
- 3. Tom pomoći nastoji se osigurati napredak kod svih korisnika i ona se razlikuje u opsegu i intenzitetu u skladu s njihovom uspješnosti, osobito njihovoj predanosti i napretku u provedbi reformi, kao i njihovim potrebama.*
- 4. Pri ocjeni učinkovitosti korisnika iz Priloga I. i odlučivanju o pomoći koja se pruža posebnu pozornost posvećuje se naporima postignutima u području vladavine prava i temeljnih prava, demokratskih institucija i reformi javne uprave, kao i gospodarskog razvoja i konkurentnosti.*
- 5. U slučaju znatne regresije ili kontinuiranog manjka napretka korisnika iz Priloga I. u područjima iz stavka 4., koji se mjere pokazateljima iz članka 7. stavka 2.b, prilagođava se opseg i intenzitet pomoći u skladu sa stavkom 1., među ostalim proporcionalnim smanjenjem i preusmjeravanjem sredstava na način da se izbjegne ugrožavanje potpore za poboljšanje temeljnih prava, demokracije i vladavine prava, uključujući potporu civilnom društvu i prema potrebi suradnju s lokalnim vlastima. U slučaju da korisnici ponovno postižu napredak, pomoć se na odgovarajući način prilagođava u skladu sa stavkom 1. kako bi se dodatno poduprla ta nastojanja.*

Članak 8.

Provedbene mjere i metode

1. Pomoć u okviru programa IPA III provodi se pod izravnim upravljanjem ili neizravnim upravljanjem u skladu s Financijskom uredbom putem godišnjih i višegodišnjih akcijskih planova i mjera iz glave II. poglavlja III. [Uredbe NDICI]. ***Aksijski planovi i mjere donose se provedbenim aktima u skladu s postupkom ispitivanja koji se navodi u članku 16.*** Glava II. poglavlje III. [Uredbe NDICI] primjenjuje se na ovu Uredbu, uz iznimku članka 24. stavka 1. [osobe i subjekti koji imaju pravo na financiranje].
2. Na temelju ove Uredbe akcijski planovi mogu se donositi za razdoblje od najviše 7 godina.

Članak 9.

Prekogranična suradnja

1. Do 3 % financijske omotnice okvirno se dodjeljuje programima prekogranične suradnje korisnika navedenih u Prilogu I. i država članica, u skladu s njihovim potrebama i prioritetima.
2. Stopa sufinanciranja sredstvima Unije na razini svakog pojedinog prioriteta ne smije biti viša od [85 %] prihvatljivih izdataka programa prekogranične suradnje. Za tehničku pomoć stopa sufinanciranja sredstvima Unije iznosi 100 %.
3. Razina pretfinanciranja za prekograničnu suradnju s državama članicama **iznosi do 50 % prve tri proračunske obveze za taj program** [...].
4. Ako se programi prekogranične suradnje prekinu u skladu s člankom 12. [Uredbe o ETS-u], potpora na temelju ove Uredbe za prekinuti program koja je i dalje raspoloživa može se upotrijebiti za financiranje bilo kojih drugih djelovanja koja ispunjavaju uvjete za potporu na temelju ove Uredbe.

POGLAVLJE IV.

PRAVO NA FINANCIRANJE I DRUGE POSEBNE ODREDBE

Članak 10.

Pravo na financiranje na temelju programa IPA

1. ***[...] Sudjelovanje u javnoj nabavi i postupcima dodjele bespovratnih sredstava i nagrada za djelovanja koja se financiraju na temelju ove Uredbe otvoreno je za međunarodne i regionalne organizacije i sve druge fizičke osobe koje su državljani sljedećih zemalja i pravnim osobama koje ondje imaju stvarni poslovni nastan:***
 - (a) države članice, korisnici iz Priloga I. ovoj Uredbi, ugovorne stranke Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru i zemlje obuhvaćene Prilogom I. [Uredbe NDICI] i
 - (b) zemlje kojima je Komisija omogućila recipročan pristup vanjskoj pomoći. Recipročan pristup može se odobriti na ograničen rok od najmanje godinu dana ako neka zemlja na ravnopravnoj osnovi omogućuje pravo sudjelovanja subjektima iz Unije i iz zemalja koje ostvaruju pravo na temelju ove Uredbe. Komisija o recipročnom pristupu odlučuje nakon savjetovanja sa zemljom primateljicom ili zemljama primateljicama.

POGLAVLJE V.

[EFOR+ I PRORAČUNSKA JAMSTVA

Članak 11.

Financijski instrumenti i jamstva za vanjsko djelovanje

1. Korisnici navedeni u Prilogu I. prihvatljivi su za financiranje iz Europskog fonda za održivi razvoj plus (EFOR+) i jamstva za vanjsko djelovanje kako je utvrđeno u glavi II. poglavlju IV. [Uredbe NDICI]. U tu svrhu program IPA III doprinosi rezerviranju sredstava povezanom s jamstvom za vanjsko djelovanje iz članka 26. [Uredbe NDICI] proporcionalno ulaganjima provedenima u korist korisnika iz Priloga I./

POGLAVLJE VI.

PRAĆENJE I EVALUACIJA

Članak 12.

Praćenje, revizija, evaluacija i zaštita financijskih interesa Unije

1. [...] [**Članak 31.** Uredbe NDICI] u vezi s praćenjem [...] i izvješćivanjem [...] primjenjuje se na ovu Uredbu. **Godišnje izvješće iz [članka 31. stavka 5. Uredbe NDICI] također sadrži informacije o obvezama i plaćanjima po instrumentu (IPA, IPA II i IPA III).**
2. Pokazatelji za praćenje provedbe i napretka programa [...] IPA III prema ostvarivanju posebnih ciljeva iz članka 3. navedeni su u Prilogu IV. ovoj Uredbi.

3. Kad je riječ o prekograničnoj suradnji s državama članicama, primjenjuju se pokazatelji iz članka 33. [Uredbe o ETS-u].
4. Osim pokazatelja iz Priloga IV. u okviru za rezultate pomoći na temelju programa IPA III uzimaju se u obzir izvješća o proširenju.
- 4.a *Komisija jedanput godišnje podnosi izvješće odboru iz članka 16. o financijskoj provedbi ove Uredbe. To izvješće sadržava:***
- (a) izdvojene iznose;*
 - (b) ugovorene iznose;*
 - (c) isplaćene iznose;*
 - (d) dodjelu obveza po posebnim ciljevima iz članka 3.;*
 - (e) ugovorene iznose po vrsti korisnika (na primjer, agencije država članica, međunarodne organizacije, organizacije civilnog društva);*
 - (f) ugovorene iznose po instrumentu za izvršenje proračuna (na primjer, bespovratna sredstva, mješovito financiranje, proračunska potpora).*
- 4.b *Informacije o iznosu pomoći i njezinoj dodjeli koje se nalaze u godišnjem izvješću iz članka 12. stavka 1. bit će dostupne u internetskim bazama podataka.***
- 4.c *[Članak 32. Uredbe NDICI] u odnosu na privremene i konačne evaluacije primjenjuje se mutatis mutandis.***
5. Uz članak 29. Financijske uredbe o zaštiti financijskih interesa Unije, pod neizravnim upravljanjem, korisnici navedeni u Prilogu I. izvješćuju Komisiju bez odlaganja o nepravilnostima, uključujući prijevaru, koje su bile predmet prvog upravnog ili sudskog nalaza te je obavješćuju o tijeku upravnih i pravnih postupaka. Izvješćivanje se provodi elektroničkim putem s pomoću Sustava za upravljanje nepravilnostima koji je uspostavila Komisija.

POGLAVLJE VII.

ZAVRŠNE ODREDBE

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

[...]

Članak 15.

Donošenje daljnjih provedbenih pravila

1. Posebna pravila kojima se utvrđuju jedinstveni uvjeti za provedbu ove Uredbe, posebno u pogledu struktura koje se trebaju uspostaviti u pripremi pristupanja te u pogledu pomoći za ruralni razvoj, donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 16.
2. [...]

Članak 16.

Odbor

1. Komisiji pomaže odbor za *Instrument pretpristupne pomoći („[...]Odbor IPA III”)*. Navedeni odbor je odbor u smislu [...] Uredbe (EU) br. 182/2011. [...].
 - 1.a *Odbor IPA III pomaže Komisiji pružanjem strateških smjernica za ostvarivanje ciljeva iz članka 3. uzimajući u obzir godišnju ocjenu koju je Komisija dala u skladu s člankom 7. stavkom 2.d i člankom 12. stavkom 4.a.*
 - 1.b *Pri upućivanju na ovaj članak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.*
 - 1.c *Poslovníkom Odbora IPA III predviđeni su odgovarajući rokovi kojima se članovima odbora omogućuje da rano, pravodobno i učinkovito ispituju nacrt provedbenog akta i izraze svoja mišljenja u skladu s člankom 3. Uredbe (EU) br. 182/2011.*
2. Kada se mišljenje odbora treba dobiti pisanim postupkom, taj postupak završava bez rezultata ako u roku za davanje mišljenja tako odluči predsjednik odbora ili to zahtijevaju dvije trećine članova odbora.
3. Promatrač EIB-a sudjeluje u radu odbora *IPA III* u pogledu pitanja koja se odnose na EIB.
4. Odbor IPA-e III pomaže Komisiji i nadležan je za pravne akte i obveze prema Uredbi (EZ) br. 1085/2006 i Uredbi 231/2014 te za provedbu članka 3. Uredbe (EZ) br. 389/2006.
5. Odbor IPA-e III nije nadležan za doprinose programu Erasmus+ iz članka [...] 3.a stavka 3.

Članak 17.

Informiranje, priopćavanje i promidžba

[...]

- [³⁴1. *Korisnici financiranja Unije priznaju porijeklo i jamče vidljivost financiranja Unije, posebno pri promicanju djelovanja i rezultata djelovanja pružajući usklađene, djelotvorne i proporcionalne prilagođene informacije različitoj publici, uključujući medije i javnost.*
2. *Komisija provodi aktivnosti informiranja i priopćavanja u pogledu ove Uredbe, njezinih djelovanja i rezultata. Financijski resursi dodijeljeni ovoj Uredbi također pridonose institucijskom priopćavanju političkih prioriteta Unije ako su ti prioriteti izravno povezani s ciljevima navedenima u članku 3.*
3. *Zbog sigurnosnih pitanja ili osjetljivih lokalnih političkih aspekata može biti poželjno ili nužno ograničiti aktivnosti u pogledu komunikacije i vidljivosti u određenim zemljama ili područjima ili tijekom određenih razdoblja. U takvim slučajevima ciljana publika i alati, proizvodi i kanali vidljivosti koji se upotrebljavaju za promicanje danog djelovanja utvrđuju se ovisno o pojedinačnom slučaju, uz savjetovanje s Unijom i njezin pristanak. Ako je potrebna brza intervencija kao odgovor na iznenadnu krizu, nije nužno odmah iznijeti cjelovit plan za komunikaciju i ostvarenje vidljivosti. U takvim se slučajevima svejedno od početka primjereno navodi potpora Unije.]*

³⁴ *Te se odredbe trebaju uskladiti sa završnim tekstom u člancima 36. i 37. Uredbe NDICI.*

Članak 18.

Prijelazne odredbe

1. Ova Uredba ne utječe na nastavak ili izmjenu predmetnih djelovanja, do njihova zaključenja, na temelju Uredbe 231/2014 [IPA II] i Uredbe (EZ) br. 1085/2006 [IPA] koje se nastavljaju primjenjivati na predmetna djelovanja do njihova zaključenja. Poglavlje III. glave II. [Uredbe NDICI], ranije na temelju Uredbe 236/2014, primjenjuje se na te mjere, s iznimkom stavka 1. članka 24.
2. Financijskom omotnicom za program IPA III mogu se pokriti i troškovi tehničke i administrativne pomoći potrebne radi osiguravanja prijelaza između programa IPA III i mjera donesenih u skladu s prethodnim programom, IPA II ***kao i svih aktivnosti povezanih s pripremom programa koji će naslijediti program pretpristupne pomoći.***
3. Odobrena sredstva mogu se prema potrebi unijeti u proračun za razdoblje nakon 2027. za pokrivanje troškova predviđenih u članku 4. stavku 2., kako bi se omogućilo upravljanje djelovanjima koja nisu dovršena.

Članak 19.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu [...] [dvadesetog dana] od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od 1. siječnja 2021.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament

Predsjednik

Za Vijeće

Predsjednik

PRILOG I.

Albanija

Bosna i Hercegovina

Island

Kosovo*

Crna Gora

Srbija

Turska

[...] **Republika Sjeverna** Makedonija

* Ovim se nazivom ne dovode u pitanje stajališta o statusu te je on u skladu s RVSUN-om 1244(1999) i mišljenjem Međunarodnog suda o proglašenju neovisnosti Kosova.

PRILOG II.

Tematski prioriteti za pomoć

Pomoć se može, prema potrebi, usmjeriti prema sljedećim tematskim prioritetima, *među ostalim i s pomoću regionalne suradnje*:

- (a) **uspostava i promicanje, od rane faze, pravilnog funkcioniranja *demokratskih institucija i institucija neophodnih za osiguravanje vladavine prava.*** Intervencijama u ovom području želi se postići sljedeće: uspostava neovisnih, *depolitiziranih*, odgovornih i učinkovitih pravosudnih sustava, uključujući sustave zapošljavanja, ocjenjivanja i napredovanja koji su transparentni i temelje se na rezultatima, promicanje pravosudne suradnje i učinkovitih stegovnih postupaka u slučajevima prijestupa, *pristup pravosuđu*; [...] ; promicanje i zaštita ljudskih prava, *uključujući promicanje rodne ravnopravnosti i prava djeteta*, prava pripadnika manjina, uključujući *nacionalne manjine*, Rome, lezbijke, homoseksualce, biseksualne, transrodne i interseksualne osobe, *te temeljnih sloboda* [...], *osiguravajući sigurno okruženje koje potiče na neometanu slobodu izražavanja i neovisnost medija.*
- (aa) **jačanje sposobnosti za suočavanje s migracijskim izazovima.** *Intervencije u ovom području imaju sljedeće ciljeve: razmjena relevantnih informacija*, osiguravanje uspostave čvrstih sustava za zaštitu granica, upravljanje migracijskim tokovima i borba protiv nezakonitih migracija [...] kao i pružanje [...] *međunarodne zaštite onima koji za to ispunjavaju uvjete;*

- (ab) **jačanje sposobnosti za osiguravanje sigurnosti. Intervencije u ovom području imaju sljedeće ciljeve:** razvoj djelotvornih instrumenata za prevenciju i borbu protiv organiziranog kriminala, trgovine ljudima, *malim i lakim oružjem*, krijumčarenja migranata, pranja novca / financiranja terorizma i korupcije; *podupiranje pojačanog angažmana s Unijom u području borbe protiv terorizma i radikalizacije;*
- (ac) **jačanje kapaciteta strateške komunikacije, uključujući obavješćivanje javnosti o potrebnim reformama za ispunjavanje kriterija za članstvo u EU-u. Radom u tom području nastoji se pružiti potporu daljnjem razvoju neovisnih i pluralističkih medija i medijske pismenosti te on može poslužiti, među ostalim, kao sredstvo za povećanje otpornosti država i društava na dezinformacije i druge oblike hibridnih prijetnji.**
- (b) **reformiranje javne uprave u skladu s načelima dobrog upravljanja, a posebno načelima javne uprave.** Intervencije imaju sljedeće ciljeve: jačanje okvirâ za reforme javne uprave, *među ostalim u području javne nabave*; poboljšanje strateškog planiranja te razvoja politike i zakonodavstva koji su uključivi i temelje se na dokazima; jačanje profesionalizacije i depolitizacije javnih službi uvođenjem načela nagrađivanja prema zaslugama; promicanje transparentnosti i odgovornosti; poboljšanje kvalitete i obavljanja usluga, među ostalim primjenom odgovarajućih administrativnih postupaka i uporabom e-uprave koja je usmjerena na građanina; jačanje upravljanja javnim financijama i izrada pouzdanih statističkih podataka.
- (c) ostvarenje standarda Unije u gospodarstvu, uključujući funkcionalno tržišno gospodarstvo, kao i [...] jačanje fiskalnog i gospodarskog upravljanja: Intervencijama se nastoji pružiti potpora sudjelovanju u programu gospodarskih reformi (ERP) i sustavnoj suradnji s međunarodnim financijskim institucijama o osnovnim elementima gospodarske politike. Jačanje kapaciteta za osnaživanje makroekonomske stabilnosti i podupiranje razvoja u funkcionalno tržišno gospodarstvo koje je sposobno nositi se s pritiskom konkurencije i tržišnim silama u Uniji[...].

- (ca) *jačanje dobrosusjedskih odnosa, regionalne stabilnosti i međusobne suradnje, među ostalim promicanjem izgradnje međuljudskih odnosa i podržavanjem konstruktivnih inicijativa.*
- (d) **jačanje kapaciteta Unije i njezinih partnera za prevenciju sukoba, izgradnju mira i bavljenje pitanjima koja se pojavljuju prije i poslije krize**, među ostalim ranim upozoravanjem i analizom rizika od izbijanja sukoba; [...] pomirenja, mjera za izgradnju mira i povjerenja, pružanje potpore izgradnji kapaciteta za potporu djelovanjima u području sigurnosti i razvoja (CBSD).
- (e) **jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva i organizacija socijalnih partnera**, uključujući strukovna udruženja, u odnosu na korisnike iz Priloga I. i poticanje umrežavanja na svim razinama među organizacijama sa sjedištem u Uniji i organizacijama korisnika iz Priloga I., omogućujući im da se uključe u učinkovit dijalog s javnim i privatnim subjektima.
- (f) **promicanje usklađivanja pravila, normi, politika i prakse partnerskih zemalja** s onima u Uniji, uključujući pravila o državnim potporama.
- (fa) *promicanje rodne ravnopravnosti i osnaživanja žena i djevojčica. Intervencijama u ovom području nastoji se uspostaviti poticajnije okruženje za ostvarivanje prava djevojčica i žena te postići stvarna i opipljiva poboljšanja u području rodne ravnopravnosti, među ostalim osiguravanjem fizičkog i psihičkog integriteta djevojčica i žena, promicanjem njihovih ekonomskih i socijalnih prava i jačanjem glasa i sudjelovanja djevojčica i žena, među ostalim podupiranjem uključivanja rodne perspektive pri izradi proračuna i prikupljanjem podataka raščlanjenih po spolu i dobi.*

- (g) **poboljšavanje dostupnosti i kvalitete obrazovanja, osposobljavanja i cjeloživotnog učenja na svim razinama i pružanje potpore kulturnom i kreativnom sektoru.** Intervencijama u ovom području želi se postići: promicanje jednakog pristupa kvalitetnom ranom predškolskom odgoju i obrazovanju, osnovnoškolskom i sekundarnom obrazovanju, uz bolje poučavanje osnovnih vještina; povećanje razina ostvarene izobrazbe, *hvatanje ukoštac s odljevom mozga*, smanjenje ranog napuštanja školovanja i jačanje osposobljenosti nastavnika. Razvijanje sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja i promicanje sustava učenja kroz rad kako bi se olakšao prijelaz na tržište rada, *među ostalim za osobe s invaliditetom*; poboljšanje kvalitete i relevantnosti visokog obrazovanja *i istraživanja*; poticanje aktivnosti povezanih s bivšim polaznicima; poboljšavanje pristupa cjeloživotnom učenju i pružanje potpore ulaganjima u infrastrukturu za *uključivo* obrazovanje i dostupno osposobljavanje, prije svega radi smanjenja teritorijalnih nejednakosti i poticanja obrazovanja bez segregacije, među ostalim i korištenjem *dostupnim* digitalnim tehnologijama.
- (h) **poticanje otvaranja kvalitetnih radnih mjesta i pristupa tržištu rada.** Intervencijama u ovom području želi se postići: hvatanje u koštac s visokom nezaposlenošću i neaktivnošću podupiranjem održive integracije u tržište rada prije svega mladih (posebno onih koji nisu zaposleni, ne obrazuju se i ne osposobljavaju), žena, dugotrajno nezaposlenih osoba i svih podzastupljenih skupina. Mjerama se potiče otvaranje kvalitetnih radnih mjesta i pruža potpora djelotvornoj provedbi pravila i standarda rada na cijelom području. Ostala su ključna područja intervencije pružanje potpore ravnopravnosti spolova *i mladima*, promicanje zapošljivosti i produktivnosti, prilagodba radnika i poduzeća promjenama, uspostava održivog društvenog dijaloga te modernizacija i jačanje institucija tržišta rada kao što su javne službe za zapošljavanje i inspektorati rada.

- (i) **promicanje socijalne zaštite i uključenosti te borba protiv siromaštva.** Cilj intervencija u ovom području jest moderniziranje sustava socijalne zaštite kako bi se osigurala djelotvorna, učinkovita i odgovarajuća zaštita u svim fazama čovjekova života, ***promicanje prijelaza s institucijske skrbi na onu koja se temelji na obitelji i zajednici***, poticanje socijalne uključenosti, promicanje jednakih mogućnosti i borba protiv nejednakosti i siromaštva. Intervencije u ovom području usmjeravaju se i na sljedeće ciljeve: integracija marginaliziranih zajednica kao što su Romi; borba protiv diskriminacija na temelju spola, [...] ***rase, boje kože***, etničkog ***ili socijalnog*** podrijetla, ***genetskih obilježja, jezika***, vjere ili uvjerenja, ***političkog ili bilo kakvog drugog mišljenja, pripadnosti nacionalnoj manjini, imovine, rođenja***, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije; poboljšanje dostupnosti pristupačnih, održivih i visokokvalitetnih usluga kao što su rani i predškolski odgoj i obrazovanje, stambeno zbrinjavanje, zdravstvena skrb, osnovne socijalne usluge i dugotrajna njega, među ostalim i modernizacijom sustava socijalne zaštite.
- (j) **promicanje pametnog, održivog, uključivog i sigurnog prometa te uklanjanje uskih grla u infrastrukturi ključnih mreža** ulaganjima u projekte s visokom [...] ***europskom dodanom*** vrijednošću [...]. Prioriteti u ulaganjima trebali bi se odrediti prema njihovoj relevantnosti za veze TEN-T s EU-om, doprinosu održivoj mobilnosti, smanjenim emisijama, utjecaju na okoliš, sigurnoj mobilnosti, u sinergiji s reformama koje se promiču u Ugovoru o prometnoj zajednici.
- (ja) ***jačanje energetske sigurnosti i raznolikosti. Intervencijama u ovom području želi se ostvariti povećanje energetske učinkovitosti i proizvodnje, kao i povećanje raznolikosti zemalja opskrbljivača i pravaca opskrbe.***
- (k) **poboljšanje okruženja privatnog sektora i konkurentnosti poduzeća**, uključujući pametnu specijalizaciju, kao ključnih pokretača rasta, otvaranja radnih mjesta i kohezije. Prednost se daje projektima koji poboljšavaju poslovno okruženje.

- (l) **poboljšanje pristupa digitalnim tehnologijama i uslugama i jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja i inovacija** ulaganjem *u izgradnju kapaciteta u sustavima istraživanja i inovacija, mobilnost i programe bespovratnih sredstava koji su prilagođeni kako bi se promicalo načelo znanstvene izvrsnosti*, u digitalnu povezanost, digitalno povjerenje i sigurnost, digitalne vještine i poduzetništvo te istraživačku infrastrukturu i poticajno okruženje i promicanjem umrežavanja i suradnje. *Intervencijama u ovom području želi se također uspostaviti centre izvrsnosti u području istraživanja i inovacija kako vi se uhvatilo ukoštac s odljevom mozgova znanstvenika.*
- (m) **doprinos sigurnosti opskrbe hranom** i održavanje diversificiranih i isplativih poljoprivrednih sustava u dinamičnim ruralnim zajednicama i područjima.
- (n) **zaštita i poboljšanje kvalitete okoliša**, borba protiv uništavanja okoliša i zaustavljanje gubitka biološke raznolikosti, promicanje očuvanja kopnenih i morskih ekosustava i obnovljivih prirodnih resursa i održivog upravljanja njima, *ulaganje u gospodarenje vodama i otpadom te održivo upravljanje kemikalijama*, promicanje učinkovitosti resursa, održive potrošnje i proizvodnje te pružanje potpore prijelazu na zeleno i kružno gospodarstvo, doprinos smanjenju emisija stakleničkih plinova, povećanje otpornosti na klimatske promjene i promicanje upravljanja i informiranja u borbi protiv klimatskih promjena te energetske učinkovitost. U okviru programa IPA III promiču se politike kojima se podupire prijelaz na resursno učinkovito, sigurno i održivo niskougljično gospodarstvo i kojima se jača otpornost na katastrofe, njihova prevencija, pripravnost za njih i reakcija na njih. [...].

- (o) [...] *suradnja s korisnicima iz Priloga I. u području mirnodopske uporabe nuklearne energije u područjima zdravstva, poljoprivrede i sigurne opskrbe hranom potpuno u skladu s najvišim međunarodnim standardima; kao i podupiranje mjera kojima se hvata ukoštac s posljedicama koje bi na lokalno stanovništvo imao bilo kakav radiološki incident, a kojima je cilj poboljšati njihove životne uvjete; promicanje upravljanja znanjem, osposobljavanja i obrazovanja u područjima povezanim s nuklearnim pitanjima.*
- (p) **povećanje sposobnosti poljoprivredno-prehrambenog sektora i sektora ribarstva** da se nose s pritiskom konkurencije i tržišnim silama te da se postupno usklade s pravilima i standardima Unije u ostvarenju gospodarskih i socijalnih ciljeva te ciljeva u području okoliša u okviru uravnoteženog teritorijalnog razvoja ruralnih i obalnih područja.
-

PRILOG III.

Tematski prioriteti za pomoć za prekograničnu suradnju

među korisnicima iz Priloga I.

S ciljem promicanja dobrosusjedskih odnosa, poticanja integracije Unije i promicanja društveno-gospodarskog razvoja, [...]pomoć za prekograničnu suradnju među korisnicima iz Priloga I. može se, prema potrebi, usmjeriti prema sljedećim tematskim prioritetima:

- (a) promicanje prekograničnog zapošljavanja, mobilnosti radne snage te socijalne i kulturne uključenosti s pomoću, između ostalog: integracije prekograničnih tržišta rada, uključujući i prekograničnu mobilnost; zajedničke lokalne inicijative zapošljavanja; informacijske i savjetodavne usluge i zajedničko osposobljavanje; rodna jednakost; jednake mogućnosti; integracija imigrantskih zajednica i ranjivih skupina; ulaganja u javne službe za zapošljavanje; potpore ulaganjima u javno zdravstvo i socijalne usluge;
- (b) zaštita okoliša i promicanje prilagodbe na klimatske promjene i njihovo ublažavanje, prevencija rizika i upravljanje rizikom putem, između ostalog: zajedničkim djelovanjem za zaštitu okoliša; promicanje održive uporabe prirodnih resursa, koordiniranog prostornog planiranja morskog područja, učinkovitosti resursa i kružnoga gospodarstva, obnovljivih izvora energije i prelaska na sigurno i održivo niskougljično zeleno gospodarstvo; **poboljšanje gospodarenja vodom i otpadom**, promicanje ulaganja radi suočavanja sa specifičnim rizicima, osiguravajući otpornost na katastrofe te prevenciju katastrofa, pripravnost za njih i reakciju na njih;
- (c) promicanja održivog prometa i poboljšanje javne infrastrukture putem, među ostalim, smanjivanja izolacije poboljšanim pristupom prometu, digitalnim mrežama i uslugama te ulaganja u prekogranične sustave i postrojenja za gospodarenje vodom, otpadom i energijom;

- (d) promicanja digitalnog gospodarstva i društva, među ostalim, uvođenjem digitalne povezanosti, razvojem usluga e-uprave, digitalnog povjerenja i sigurnosti te digitalnih vještina i poduzetništva;
- (e) poticanja turizma te prirodne i kulturne baštine.
- (f) ulaganja u mlade, u obrazovanje i vještine, među ostalim, razvojem i provedbom zajedničkih programa obrazovanja, strukovnog osposobljavanja i programa izobrazbe te infrastrukture za potporu zajedničkim aktivnostima mladih;
- (g) promicanjem lokalnog i regionalnog upravljanja i jačanjem kapaciteta planiranja i administrativnih kapaciteta lokalnih i regionalnih tijela;
- (h) poboljšanjem konkurentnosti, poslovnog okruženja i razvoja malih i srednjih poduzeća, trgovine i ulaganja, među ostalim, promicanjem poduzetništva i potporom poduzetništvu, posebno malim i srednjim poduzećima, te razvoja lokalnih prekograničnih tržišta i internacionalizacije;
- (i) jačanje istraživanja, tehnološkog razvoja, inovacija te digitalnih tehnologija, među ostalim, promicanjem zajedničke upotrebe ljudskih potencijala, ***izgradnjom kapaciteta u sustavima istraživanja i inovacija, mobilnošću i programima bespovratnih sredstava prilagođenih kako bi se promicalo načelo znanstvene izvrsnosti*** i ustanovama za istraživanje i tehnološki razvoj.

PRILOG IV.

Popis ključnih pokazatelja uspješnosti

S pomoću sljedećeg popisa ključnih pokazatelja uspješnosti mjeri se doprinos Unije ostvarenju [...] posebnih ciljeva programa *IPA III*:

1. Kompozitni pokazatelj³⁵ [...] *napretka korisnika iz Priloga I.* u temeljnim područjima političkih [...] kriterija (uključujući demokraciju, vladavinu prava, (pravosuđe, borbu protiv korupcije i borbu protiv organiziranog kriminala) i *temeljnih* prava *uključujući slobodu medija) kao i dobrosusjedskim odnosima* (izvor: Europska komisija).
2. [...] *Napredak korisnika iz Priloga I.* u pogledu reforme javne uprave (izvor: Europska komisija).
3. Kompozitni pokazatelj [...] *napretka korisnika iz Priloga I. u usklađivanju s* pravnom stečevinom EU-a (izvor: Europska komisija).
4. Kompozitni pokazatelj [...] *napretka korisnika iz Priloga I. u* pogledu temeljnih područja gospodarskih kriterija (funkcionalno tržišno gospodarstvo i konkurentnost) (izvor: Europska komisija).
5. Javni rashodi za socijalno osiguranje (postotak BDP-a) (izvor: Međunarodna organizacija rada) ili stopa zaposlenosti (izvor: [...] *službeni* statistički podaci).
6. Digitalni jaz između korisnika i prosjeka EU-a (izvor: Indeks digitalnoga gospodarstva i društva (DESI) Europske komisije).
7. Iznos udaljenosti od granice (Doing Business) (izvor: Svjetska banka).

³⁵Tri kompozitna pokazatelja izrađuje Europska komisija na temelju izvješća o proširenju koja se sastavljaju iz višestrukih neovisnih izvora.

8. energetski intenzitet izmjeren u smislu primarne energije i BDP-a (izvor: EUROSTAT).
9. emisije stakleničkih plinova koje su smanjene ili izbjegnute (u kilotonama ekvivalenta CO₂) uz potporu EU-a.
10. [...]

Pokazatelji će po potrebi biti [...] razvrstani po **rodu**.